

פרוטוקול מס' 181
מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
מיום ה' י"ח אדר תשל"ו 19.2.76 שעה 12.30

כחול:

חברי הועדה: ח. גרוסמן - יו"ר

י. בארי
מ. גז
א. ורדיגר
ה. זיידל
ל. דיציאן
מ. ידיד
ח. שמעוני

מוזמנים:

א. וולף - משרד הבריאות
י. שכטר - משרד הבריאות
ש. הבר - משרד הבריאות
צ. לוין - ביטוח לאומי
מ. לינדר - ביטוח לאומי
מ. כהן - ביטוח לאומי
ד"ר מלמד - ביטוח לאומי
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
י. כפלאווי - משרד העבודה
י. רון - משרד האוצר

מזכירת הועדה: ש. כרם

רשמה: א. גושמן

מזכיר תיקון: חוק ביטוח בריאות, תשל"ג - 1973

- 1145

(נתקב) כ"ח 29.2.76

היו"ר ה. גרוסמן: חברי-כנסת ואורחים נכבדים, אני פותחת את הישיבה
בברכת מזל-טוב לח"כ א. ורדיגר, ואנו מאחלים לו,
שתהיה לו נחת מהבנים.

היו"ר ה. גרוסמן: אנו נשמע הסברים בעקבות ההערות שהיו בישיבה
הקודמת.

פרק ה': דמי מחלה

44. (1) הכנסה שמגיעים ממנה דמי ביטוח לאומי לפי חוק הביטוח, ואף
בזמן שאין לשלם ממנה דמי ביטוח לאומי לפי אותו;
(2) הכנסה שהיו מגיעים ממנה דמי ביטוח לאומי, אולם בכפוף
לסעיף 48(א).

א. וולף: פרק ה' הוא פרק השאוב, לקוח ומבוסס על חוק הביטוח
הלאומי. יש לנו כאן נציגים נכבדים של הביטוח
הלאומי, אשר יסבירו את הסעיף.

צ. לוי: אנו מציעים כאן שינויים בנוסח. הובהר לי, שהכוונה
היתה לתקופה, שאדם אינו חייב בכלל בתשלום דמי
ביטוח. הגעתי למסקנה, שהנוסח הקיים מחייב כמה וכמה שינויים
"טכניים".

אנו מציעים: בסעיף 44 לחוק העיקרי, במקום הגדרה
של הכנסה לפי פיסקה (1), להשאיר פיסקה זאת כלי הסיפא. את הסיפא
נעביר למקום אחר. בפיסקה (2) אנו מציעים אחרים המלים "הכנסה שהיו
מגיעים ממנה דמי ביטוח לאומי", נוסיף: "אילולא המקסימום לתשלום
דמי ביטוח לאומי לפי חוק הביטוח; אולם בכפוף לסעיף 48(א)".

אם מדברים על תשלום דמי ביטוח במסגרת חוק
הביטוח - כאן, הסיפא הושמטה, ואנו רוצים להסביר משום מה היו
מגיעים דמי ביטוח. אילולא המקסימום לתשלום דמי ביטוח לאומי לפי
חוק הביטוח, כלאמר היום המקסימום הוא 3,700 ל"י ומ-1 באפריל זה
יהיה 5,000 ל"י או יותר. כיום, אם לאדם יש רק 4,500 ל"י, דמי
הביטוח משתלמים אך ורק לפי המקסימום של 3,700 ל"י.

לענין דמי ביטוח בריאות ומס מקביל, ההצעה היא,
שהמקסימום הזה לא יהיה מחסום בכלל, וזה ישולם מהכנסה בכפיפות
למקסימום אחר, ששר הבריאות ושר העבודה רשאים יהיו לקבוע. ז"א,
אין אנו רוצים להחיל כאן אוטומטית את המקסימום הקיים בחוק הביטוח
הלאומי. אנחנו נגיע עוד לסעיף 48 שלפיו שר הבריאות ושר העבודה
רשאים בצו לקבוע מקסימום אחר לצרכי דמי ביטוח בריאות.

הנוסח המוצע לפיסקה (2) הוא: הכנסה שהיו מגיעים
ממנה דמי ביטוח אילולא המקסימום לתשלום דמי ביטוח לאומי לפי חוק
הביטוח, בכפוף לסעיף 48(א).

מה שנכנס בגדר המינימום, זה עדיין מה שמשלמים.
הבעיה היא במדה וההכנסה חורגת ועוברת. הנוסח עוד יעבור את השיפוץ
של משרד המשפטים.

א. וולף: אם זכור לח"כ דיציאן, בישיבה הקודמת העלו שתי
תמיהות: 1. מה זה הזמן? האם זה בזמן שמבחינת
התקופה או זה בזמן שאין חובה באותה שעה.

זה תוקן, כפי שמר לוי הציע, וזה מתקן את

אי-הבהירות.

2. שאלה שעלתה ע"י ח"כ דיציאן, מדוע אחרי
שכותבים את פיסקה (1) צריכים גם את (2). ע"י ההבהרה של מר לוי,
זה נותן בסיס ברור. (2) מדברת על מטאריה אחרת, ז"א על מעבר
למקסימום הנהוג בביטוח לאומי, בכפוף לסעיף 48.א.

ל. דיציאן: זה עדיין לא ברור לי.

ה. זיידל: למרות מה שנאמר היום בהסבר, אני רוצה לציין, שאתם בפעם ראשונה קובעים שבחוק אין תיקרה. לדעתי, אם אנו רוצים ללכת לפי חוק ביטוח לאומי - ואנחנו עוד בדבר על דמי ביטוח ועל פרטים נוספים - דומני, שצריכים להשאיר את כל הסעיפים הקיימים כביטוח ליידי. לעומת זאת, בסעיף 48 צריך להיות עוד פסוק - למרות האמור לעיל, אפשר יהיה כאן לקבוע תיקרות אחרות. במדינת ישראל יש תיקרה של תוספת יוקר, יש תיקרה של ביטוח לאומי. בקופ"ח יש תיקרה. פתאם, אתם רוצים לבטל כאן תיקרה.

היו"ר ח. גרוסמן: אינם מבטלים את התיקרה, אלא משאירים לשרים לקבוע.

ה. זיידל: היתי משאיר את זה כמו בנוסח הקודם. אני לא מוכנה לתמוך בדעה שהושמעה כאן לביטול תיקרה. זאת לא ההזדמנות לביטול תיקרה. כשתהיה מדיניות לבטל בכל המישורים האחרים את התיקרה - נבטל גם כאן.

ל. דיציאן: בסעיף 48.א. אנו מדברים רק על חלק מהמבוטחים. איננו מדברים על כלל המבוטחים. כתוב בסעיף זה; "שרי הבריאות והעבודה יקבעו בצו, לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, את שיעור דמי הביטוח לסוגי המבוטחים לפי סעיפים 46 ו-47...".

א. וולף: זה כל המבוטחים.

ל. דיציאן: צריך לקבוע בצו סכום מקסימלי ומינימלי. אם אתה מציין ב-(ג) רק סכום מקסימלי, זה מנוגד לסעיף 48.א. אפשר לקבוע סכום מינימלי גם כן. אני מתנגד לביטוח המקסימום.

י. בארי: לא נראית הצעת מר לוין בענין ההגדרה של הכנסה. ההגדרה, למעשה, אינה הגדרה. אנו מופנים אל חוק הביטוח הלאומי. כבר הראו לי אנשי מקצוע, שהביטוח "הכנסה" מופיע שם יותר מאשר במקום אחד. באחד המקומות - שהוא אולי הקובע - נאמר: "הכנסה היא זאת שהשר קבע, באישור ועדת... וכל זמן שלא קבע...". ז"א, חוק הביטוח הלאומי יפנה אותנו למס הכנסה, ואנו ע"י חוק הבריאות נופנה לחוק הביטוח הלאומי, וזה יהיה מרוץ. אני מבקש, שהגדרה של הכנסה תעמוד בפני עצמה, ולא גישלוח מחוק לחוק.

מ. יריד: היות והסעיף הזה כפוף לסעיף 48 ולי יש הצעה לסעיף 48 - אני מציע, הכנסה שמגיע ממנה ביטוח בריאות בכפוף לסעיף 48.א - אני רוצה בכלל לא לגעת כרגע בשאלה. אם יש תיקרה או אין תיקרה, כי יש לי הצעה לסעיף 48.

היו"ר ח. גרוסמן: אתה מציע, שבסעיף זה לא נגדיר מה זה הכנסה, ובאמר הכנסה כמשמעותה בסעיף 48 לצורך ביטוח בריאות. מה זה מינימום ומה זה מקסימום - יקבעו שר הבריאות והעבודה, יחד עם שר האוצר.

מ. יריד: בישיבה האחרונה קראתי את הצעתי לסעיף 48, והצעתי היא זו: א. דמי ביטוח לסוגי המבוטחים יהיו בשעורים הקבועים בלוח א'. ב. סכום מקסימלי וסכום מינימלי של הכנסה לענין תשלום דמי ביטוח בריאות, הם הסכומים הקבועים בלוח ב'. ג. שר הבריאות, בהתייעצות עם שר העבודה, ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לשנות בצו את השעורים שבלוח א' ואת הסכומים שבלוח ב'.

אני מציע בסעיף (ב) שזה יהיה באישור ועדת העבודה, היות וזה שייך לביטוח לאומי. אבל, אני לא מתנגד, שזה יהיה באישור

ועדת השירותים הציבוריים. הצעתי את ועדת העבודה בגלל הקשר לביטוח לאומי.

צ. לוין : גם היום, לגבי מט מקביל, אין תיקרה. גם בבטוח לאומי, לגבי ביטוח ילדי עובדים, לא היתה תיקרה, והיום זה התמזג עם ביטוח משפחתי. אבל, לפני הרפורמה לא היתה תיקרה לתשלום דמי ביטוח לגבי ביטוח ילדי עובדים.

אני מתיחס לדברי ח"כ דיציאן, לגבי המינימום, השאלה היא מבחינת ההגיון. לי נראה, שהמינימום כלול בהכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח. תמיד מינימום כלול בהכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח.

ל. דיציאן : יכל להיות משהו שיש לו הכנסה 700 ל"י, והשר קובע שהמינימום הוא מאלף ל"י. בביטוח לאומי זה לא כך.

צ. לוין : בביטוח לאומי יש מינימום אחר. לי נראה, תיקרה של 3,700 או של 5,000, כי הכנסה היא בגדר הכנסה שממנה מגיע דמי ביטוח. איך אתה מקבל את זה - זאתפרשה בפני עצמה. זה הגיון הדברים מתוך עצם מהות התשלום, שהוא כלול בתוך המסגרת.

ל. דיציאן : אתה אומר, שההכנסה החיבת בביטוח ובביטוח לאומי. כתוב, שההכנסה היא ההכנסה המשטית, ואתה קובע כאן דבר אחר, אז אין הגיון לציין מקסימום ולא לציין באותה עת גם מינימום. או אל תציין את שניהם.

צ. לוין : אתה לא יכל לקרוא את הסעיף בפני עצמו, בלי לקרוא את סעיף 48. זאתתפורמולה של הגדרת הכנסה, ואחר כך בא השר וקובע מה המינימום. מה שהוא אינו קובע בגדר מינימום, זה עדיין בגדר אותה הכנסה, שממנה משלמים דמי ביטוח.

ח"כ בארי, כבר בישיבה הקודמת, הלך באותו כוון בו הוא רצה להפריד בין ההגדרה הקימת לצורך ביטוח בריאות לבין ההגדרה לצורך ביטוח לאומי. זה היה הוויפה אילוא בחוק ביטוח בריאות, הגביה היתה מנותקת מביטוח לאומי. הבעיה הזאת לא הוכרעה. לפי הצעת המשלה, המוסד לביטוח לאומי יצטרך לבצע את הגביה של דמי ביטוח לגבי לא עובדים ולא שכירים, וגם את מט מקביל. המוסד לא יקבל את ביצוע הגביה כאשר יהיו מערכות שונות של הגדרת הכנסה. אם אנחנו צריכים לגבות, זה יכל להיות רק באותם דפוסים כמו בביטוח לאומי. גם בביטוח לאומי, לגבי קיצבת ילדי עובדים, היה מקסימום אחר. לא זה קובע. עצם ההגדרה של הכנסה, מה כן מחייבים ומה לא מחייבים. ישבו חברי-כנסת בוועדה משותפת והחליטו, שיש הכנסות מסוימות. שלא חייבים לשלם מהן דמי ביטוח לאומי. אם כך, גם פה אנחנו לא רוצים לגבות מזה לגבי ביטוח בריאות. פשוט מתוך הגיון של אחדות המעולה, כדי שלא נצטרך לשפל במערכות שונות. אם לא, המוסד לביטוח לאומי יצטרך לצאת מהענין הזה. אם רוצים שהמוסד לביטוח לאומי יהיה בתמונה - זה צריך להיות צמוד, לטוב ולרע. אם יחולו שינויים בביטוח לאומי, הם יחולו גם כאן באופן אוטומטי. עבור המוסד לביטוח לאומי, זו מיקשה אחת. זה תנאי בל יעבור, שיהיו דפוסים אחדים.

מ. ליגדר : לגבי גובה ההכנסה והמינימום, צודק ח"כ ידיד, שאי-אפשר לקבוע בסעיף 48, אבל כאן מדובר על הגדרת הכנסה מאיזה מקור. לדוגמא, אצל שכיר, קובעים: כל ההכנסה החיבת במס, למעט סכום כגון בעד שלפון, גסיעות וכו'. בדמי ביטוח, פטרתנו את זה מתשלום לגבי ביטוח לאומי. לכן, צריכים הגדרה נפרדת של ההכנסה. פנטיה מגרמניה, פטורה מדמי ביטוח. אם זה פטור מדמי ביטוח לאומי, זה יהיה פטור מדמי ביטוח בריאות. לכן, צריך שתהיה הפניה להגדרה.

ל. דיציאן : למעשה, היום הסכומים לגמרי מנותקים מסכומים החייבים במס. במס חייבים היום פכל מיני פריטים שהם אינם חייבים בביטוח לאומי. אם כך, למה להגיד שאי אפשר לפרט?

י. בארי : מר לויין דיבר על הזהות הרעיונית של ההכנסה איבני בא לחלוק על כך. אין מפריע, אם הכנסה שלגביה יגבו לפי חוקים אחרים, יגבו גם לפי חוק זה.

אני מבקש, שאזרח שיקרא את החוק, ידע ממה הוא צריך לשלם. בהגדרה הנמצאת לפנינו, גם משפטים מתקשים להבין אותה. יש לי להעיר בכלל על כמה חוקים פיסקליים במדינה. אך לענין הנדון כאן, אני רוצה שאזרח - לפי חוק זה - כשיקא, ידע מה זכויותיו ומה חובותיו.

היו"ר ח. גרוסמן : אם יש בני נבון אחדות דעים, שההכנסה החיבת בתשלום דמי ביטוח בריאות, צמודה להגדרת ההכנסה החיבת בדמי ביטוח לאומי - בלי להכנס לשלב זה לענין המינימום והמקסימום לסעיף 48 - היתי אומרת, שזה היה מפשט את כל הענין. ואז, בפסקה (2) נאמר: הכנסה כמשמעותה לצורך דמי ביטוח לאומי, אולם בכפוף לסעיף 48.א.

ז"א, או (1) או (2) יהיו כתובים כאן, אך לא נחוצות שתי הפיסקאות. אם זה מתקבל - אז כשנגיע לסעיף 48 נצטרך להתדיין. הצעתי היא: במקום פסקה (1) ופסקה (2) תהיה פסקה (1) וייאמר בה: ההכנסה כמשמעותה בחוק ביטוח לאומי, אולם בכפוף לסעיף 48.א.

ההצעה ה ת ק ב ל ה .

היו"ר ח. גרוסמן : בסעיף 45 ביחס לנערים עובדים מגיל 14, מסתבר שדמי ביטוח אבטלה, דמי נכות, המעביד משלם בעדם מס מקביל מגיל 14. אבל, הם לא משלמים מהכנסתם דמי ביטוח, לא נכות ולא אבטלה. נשאלת השאלה, מדוע דוקא דמי ביטוח בריאות הם צריכים להכנסתם.

אני נוטה להתייחס בחיוב להצעה של ח"כ שמעוני, שישראלים מס מקביל עבורם, ושהם לא ישלמו דמי ביטוח בריאות, אלא מגיל 18 כמו כל בני ישראל.

א. וולף : הבסיס לקביעה, שמגיל 14 משלמים, זה צילום מצב קיים. המצב הקיים הוא, שמגיל 14 בקופות-חולים משלמים לפי תעריפים ידועים, אבל התשלום קיים. את המס המקביל משלם בכל מקרה המעביד. לא מצאנו לנכון גם מבחינת העיקרון, שחלק גדול מהענין מצלמים מצב קיים מבחינה תקציבית, לא מצאנו לנכון לסטות בעיקרון הזה, אם כי ח"כ שמעוני השמיע טעון מאד צודק. אנחנו קבענו את העיקרון, שנער עובד מגיל 14 עד 18, שיש לו הכנסה, ישלם דמי ביטוח. אם זה מתחת להכנסה שנקבעה ב-48.א. הוא ישלם לפי מינימום.

ל. דיביאן : אם הוא אפילו מרויח מתחת למינימום, הוא ישלם לפי מינימום.

א. וולף : לכן, צילמנו מצב קיים. אנחנו לא קבענו כאן ביטוח משפחתי. אני לא יכול היום להתייחס לסכומים שהדבר הזה יגרום אם אנו משנים מצב כזה. על כל פנים זה מליזנים. בהתייעצות שקיימתי עם אנשים הנוגעים בדבר, מאז הישיבה האחרונה, נזרק מספר שאיבני מוכן לערוך לו, שמשמעותו היא בערך 30 מליון ל"י במסיה. זה מצטרף לעוד סכומים, וביחד זה צובר גרעון גדול.

א. ורדיגר : אני חושב, שיש להבדיל בין נערים בגיל 14-18 לבין מבוגרים. לדעתי, צריך להביא הצעת ביניים, אשר לפיה נערים בגיל 14-18 ישלמו 50%. הלא אי אפשר להשוות אותם למבוגרים, ולדרוש מנער בן 14, שהוא פטור מכל מיני מסים, ודוקא כאן יהיה חייב כמו מבוגר. זה לא מקובל.

הנושא של קופת המדינה, לא צריך להיות כאן הגורם כדי לסטות מהעיקרון. יש עיקרון מסוים, שזה נוער עובד, ובנוער עובד צריך להתחשב.

אני מציע, שלצבי נוער עובד נסתפק ב-50%.

א. וולף : אם תתקבל ההצעה שלך, מקומה בסעיף 50, אשר בו נקבעים דמי ביטוח מיוחדים לסוגים מסוימים.

ח. שמעוני : הבעיה אינה 50% או 10% או 70%, אלא העיקרון. עיקרון הביטוח הוא בביטוח של ההורים המבטחים את כל בני המשפחה. העיקרון הוא זה; האם ילד עד גיל 18 מבוטח על ידי הוריו או לא? אינני מכון לקבל לא את הגירסה של 20% ולא של 90%. העיקרון צריך להיות, שילד עובד גם כן צריך להיות מבוטח ע"י הוריו. אני לא מתאר לעצמי, שדמי הביטוח שישולמו על פי חוק זה, לא יגדלו ויהיו גבוהים יותר מאשר מס אחיד. צילום המצב, זה לוא היית מתחייב שזה לא יעלה על הסכום הזה. אפילו אם זה לא היה כך, אני מתאר לי שהם לא יהיו בשיעורים האלה. אעפ"כ, אני חושש שהשעורים של דמי הביטוח לפי ביטוח בריאות, יהיו גבוהים יותר. לכן, אין כל משמעות למה שנאמר כאן, שזה צילום המצב. אפילו אם היו מתחייבים ואומרים שזה יהיה אותו דבר, מבחינת שעורי הביטוח, גם אז הייתי אומר, שמוטב שיוסיפו ויעלו באחוז מסוים את השעורים על מנת שזה יכסה את ביטוח הילדים עד גיל 18. אני מוכן, שכדי לכסות אותם 30 מליון ל"י, יעלו את השעורים באחוז מסוים, ובלבד שלא תהיה אפליה בין ילד עובד לילד לומד.

י. בארי : הצדק, במקרה זה, חורג מחוק הביטוח, ויש לו שני פנים. העיר ח"כ בישיבה הקודמת, שיתכן גם קריטריון של תשלום דמי ביטוח לפי יחידת הכנסה משפחתית. אם נתייחס לשתים משפחות בגודל זהה, באחת מהן אבי המשפחה משתכר 1,200 ל"י וכל אחד משני בני משתכר 700 ל"י, יחד הכנסת המשפחה היא 2,600 ל"י לחדש, ובמשפחה האחרת - באותו גודל - רק אבי המשפחה עובד ומשתכר 2,600 ל"י. מבחינת המיסוי, המשפחה שבה רק אבי המשפחה משתכר, משלמת יותר.

דוגמא אחרת: שתי משפחות באותו גודל, ושני האבות משתכרים 2,300 ל"י לחדש. במשפחה אחת, האב שולח את בנו כדי שישתכר ויביא עוד 700 ל"י הביתה. במשפחה השנייה, חשוב יותר לאב שהבן ילמד והוא מסתפק ב-2,300 ל"י שהוא משתכר.

מדוע, שבמקרה הראשון, ששם האב מחליט להגדיל את הכנסת המשפחה - והיא אכן גדלה יותר - ובהנחה שכל יתר התנאים שווים - מדוע שם לא ישלמו ימים גבוהים יותר, כולל דמי ביטוח בריאות?

ח. שמעוני : בענין שכר לימוד מודרג, עמדה אותה שאלה.

ל. דיציאן : אני, באפן עקרוני, בעד זה שישחררו ילד עובד מגיל 14 עד 18 מתשלום דמי ביטוח. הנימוק: ילד עובד, משוחרר מכל המיסוי הסוציאלי הנובע מביטוח לאומי, חוץ ממס אחד ויחיד שהוא דמי ביטוח נכות. הנער העובד, משוחרר. אין כל הזכחה עובדתית, שילד עובד חולה יותר מאשר ילד לומד. זה לא יכול להיות גם קריטריון. אני חושב, שבחוק סוציאלי - וזה אחד החוקים הסוציאליים החשובים ביותר - אסור לנולססות מזה. מחר יגידו: מדוע, בעצם שלא ישתתף בכל המסים? אחת מן השתיים: אם אנו מתבססים על ביטוח לאומי, כי אז הוא צריך גם כן להנות מאותן זכויות כמו בביטוח לאומי.

מ. ידיד : אני מציע לשחרר את הילדים מדמי ביטוח. כבר נעשו צעדים ראשונים, כאשר הסרבו את כל המיגבלות של חולים כרוניים וכדומה, וזאת הוצאה לא קטנה. קשישים המקבלים ביטוח לאומי ישלמו מינימום עבור זה שהם מקבלים את הקיצבה, ואין כאן בעיה כספית ביחס לילדים מגיל 14-18. אנחנו הולכים לחוקק חוק סוציאלי.

אשר לדברי ח"כ בארי, עלי להעיר: אותו תלמיד ואותה משפחה המרשה לעצמה לשלוח את ילדיה ללמוד, אנו הנחנו לה הנחות ע"י שכר לימוד מודרג, ז"א המדינה עוזרת ומסייעת לילד ללמוד. כך, שזה לא ענין של הכנסה משפחתית.

אני תומך תמיכה מלאה, שהנער העובד ישאר בפטאטום הקיים. כאשר ישלמו דמי ביטוח בריאות לגבי העובדים, הם ימשיכו לשלם את המס לאגוד המקצועי. אני לא מתנגד, שהנערים העובדים ימשיכו לשלם מס ארגון. הארגון יגבה ממנו. כל דבר הקשור לביטוח בריאות, אותו צריך לשחרר. אני מסכים, שהמעביד ישלם עבורו את המסים כמו לכלם. אבל, ממס ארגון לא נשחרר אותו.

מ. גז : אני תומכת בדבריו של ח"כ יריד. נשאל את עצמו מי הוא הנוער העובד. הנוער העובד הוא זה שלא יכל להמשיך בלימודים בגלל איזה שהיא שבה. אם הוא יוצא להרויח 700 ל"י, כדי להשלים את הכנסת המשפחה, זאת בעיה סוציאלית ממדרגה ראשונה. במשפחה מסודרת ובעלת רמה, הילד אינו יוצא ממסגרת הלימודים. אבל, יש נוער בעייתי, והוא יוצא לעבוד כדי לעזור להורים, זה נוער שאינו נקלט בבתי-ספר. לא מאלה ניקח את מה שמובטח ע"י ההורים המשלמים עבור הילדים עד גיל 18. זה המצב הקיים וזה צריך להמשך גם להבא. רק המעביד צריך לשלם את חלקו. הילד עצמו, לא צריך לשלם.

א. ורדיגר : אני מתפלא על הגישה הזאת. אינני יודע אם ח"כ שמעוני כל כך בטוח בסבה לכך שהילדים האלה יוצאים ממסגרת הלימודים. יש משפחות רבות, מרובות ילדים, בכל רחבי המדינה, ואיפה שהמשפחות רוצות שהילדים ימשיכו ללמוד - שם הילדים ממשיכים ללמוד. אני מטפל בישראל השניה יותר מאשר ח"כ שמעוני. אני מכיר אולי עולם אחר של ישראל השניה. אני מכיר ילדים מירוחם, מקרית שמונה, מבאר-שבע, איפה שההורים מוסרים את נפשם כדי שהילדים ילמדו, והם אמנם ממשיכים ללמוד ואינם יוצאים ממסגרת הלימודים.

אני חושב, שבנקודה זאת, היתה גישה נכונה האומרת שלא צריך לשחרר לגמרי את הנוער העובדים. אני מציע שוב את הצעתי: לגבי ילדים עובדים אפשר לגבות 50%.

ה. זיידל : מה הדין היום לגבי מס ארגון של הבלתי מאורגנים? האם הוא חל על גילאי 14? מה הדין לגבי נוער עובד בגיל 14? האם הוא חייב לשלם מס ארגון, או לא?

א. וולף : מי שעובד - הוא עובד. אינני זוכר הבחנה בחוק הגנת השכר.

היו"ר ח. גרוסמן : יש כאן שלש הצעות: 1. גביה מלאה מנוערים עובדים מגיל 14. 2. נערים עובדים בגיל 18 - 14 ישלמו 50% ממה שהיה מגיע לוא היו מבוגרים. 3. משלמים מגיל 18. אני חושב, שנצטרך להצביע את שלש ההצעות האלה.

מ. יריד : אני תומך בהצעה לשחרר לגמרי את הנוערים. אליבא דאלה המציעים שישלמו מלא או 50%, אני מציע שאם זה יתקבל - שהסעיף יאמר, מגיל 15 או 16 ולא מגיל 14.

ש. הבר : אני מצדד בהצעת ח"כ שמעוני. הוא אמר, שאת הקטגוריה הזאת צריך לשחרר משום הסיבות א' ב' ו-ג' ולעומת זה צריך להבטיח מינימום ע"י הסלת שעור שונה. הוא לא דיבר על מס מקביל אלא על שיטת מיסוי ישיר יחסי המשתרר קטגוריות נצרכות.

היו"ר ח. גרוסמן : ח"כ מ. חריש מציע שזה יהיה לפי הכנסה לנפש.

י. בארי : ז"א חלוקת ההכנסה המשפחתי למספר הנפשות במשפחה.

היו"ר ח. גרוסמן : הצעתו היא הכנסה משפחתית לפי מספר הנפשות. אנחנו עוד לא דנו בזה.

סעיף 46

צ. לוין : יש כאן כמה תיקונים: א. עובד יכל להיות לא מבוטח, במיוחד עובדים שאינם תושבי ישראל, וכאן לפי הסעיף יוצא כאילו גם עבורו צריך לשלם דמי ביטוח בריאות. ובכך, לא זאת הכוונה, אלא הכוונה לעובד שהוא מבוטח. פה הכוונה לפי ההגדרה של מבוטח וההתייחסות היא רק לתושב ישראל. כיון שמהסעיף הזה יכל להשתמע שזה מכל עובד, בין שהוא תושב או לא תושב, אך לא זאת הכוונה, לכן זה צריך לבוא לביטוי ע"י תיקון הנוסח, שיהיה: "עובד מבוטח, שמעבידו חייב לשלם בעדו דמי ביטוח לאומי לפי חוק הביטוח ישלם המעביד בעדו גם דמי ביטוח בריאות ומס מקביל...".

ב. במקום "בשיעור מסויים מהכנסתו של העובד",
צריך להיות משהו אחר במקום המלה "מסויים". ההצעה היא: "בשיעור
שייקבע לפי סעיף 48.א..."

מ. ידיד:
זה צריך להיות "...ינכה משכרו של העובד...".
כי אם יהיה שיחרור מלא מהנערים, זה צריך להיות
ברור, בסעיף.

צ. לוין:
אם יתקבל התיקון לגבי נערים בגיל 14-18, צריך
יהיה לשנות כאן את הסיפא.

סעיף 47

צ. לוין:
אנחנו רוצים להוסיף מה שהיה בהגדרה המקורית של
ההכנסה. אנחנו רוצים להוסיף: "מהכנסה שהיה מגיע
ממנה דמי ביטוח, אילולא היו פטורים מתשלומם". יש אנשים הפטורים
מתשלום דמי ביטוח לאומי. למשל, נכה שהוא 100% נכה, או שכל קיצבתו
היא מנכות בעבודה. בתקופת לידה, גם מי שיש לו הכנסה אחרת שלא
מעבודה, כגון דוידנד ופיצויים, בכל זאת חל לגביהם פטור. לגבי
ביטוח לאומי התקבל העיקרון שיש פטור. אני מבין, שבמסגרת חוק זה,
לא רוצים לשחרר אותם מדמי ביטוח. לכן, כאן העיקרון צריך להיות,
שאנשים צריכים לשלם מהכנסתם למרות שהם פטורים מתשלום דמי ביטוח
לפי העיקרון הקיים בחוק ביטוח לאומי.

הניסוח יהיה: "בעד שאר סוגי המבוטחים, ישולמו
דמי ביטוח בריאות בשיעור כפי שייקבע בסעיף 48.א מהכנסתם או
מהכנסה שממנה היו מגיעים דמי ביטוח אילולא היו פטורים מתשלום
דמי ביטוח לאומי." כאן אני רוצה לכלול גם את האוכלוסייה, שהיום
לא מגיע ממנה דמי ביטוח. הקונסטרקציה המשפטית היא, שלמושג
ההכנסה אנו צריכים לפנוני לסעיף 44 וההגדרה היא: הכנסה שממנה
מגיעים דמי ביטוח לאומי לפי חוק הביטוח.

יש סוגי מבוטחים בביטוח לאומי, שהם לא חייבים
בתשלום דמי ביטוח. תהיה ההכנסה אשר תהיה - הם פטורים. למשל, נכה
עבודה 100%, נכה כללי 100%, אשה המקבלת דמי לידה, אדם שהגיע לגיל
65 ואינו עובד. סוגים אלה, לפי חוק ביטוח לאומי, פטורים לגמרי
מתשלום דמי ביטוח, וכאן אני לא רוצה לשחרר אותם, והם יהיו חייבים
בתשלום דמי ביטוח, אם יש להם הכנסה, כי אם אין להם הכנסה, אז יש
סעיף אחר הפוסד אותם.

אחרי ההסברים, אני מגיע למסקנה ברורה יותר,
שחייבים בחוק זה לתת הגדרה ברורה - שאינה מסתמכת
על חוק אחר - מה זה הכנסה.

מ. לינדר:
פה מדובר על תקופה ועל זמן שאדם פטור. פה לא
מדובר על הכנסה, אלא זה מעמד של אדם.

מ. ידיד:
אני מציע, שאנו נחלק את הנושא הזה לשלושה חלקים:
1. תשלומי עובד; 2. תשלומי עצמאי; 3. יתר
המבוטחים.

היג"ר ח. גרוסמן:
התוספת שהציע מר לוין בסעיף 47 מדברת על תקופה
שיש הכנסה לאותו אדם והוא פטור מלשלם בתקופה זו.

מ. ידיד:
אני מציע לחלק את סעיף 47 לשלושה חלקים. איפה
העצמאי?

מ. לינדר:
בסעיף 47 מדובר על כל יתר המבוטחים, מתוך הנחה,
שכל מי שעובד צריך לשלם דמי ביטוח, שהעובד
משלם, ומס מקביל אשר המעביד משלם. בכל יתר המבוטחים, יתכן שייקבע
שעובד עצמאי ישלם יותר מאשר עובד. אבל, מדובר על כך ששאר המבוטחים
ישלמו כפי שנאמר בסעיף 47, והתוספת באה להדגיש דבר אחד: אם יש

סוגי מכושחים בביטוח בריאות, אשר בתקופה מסוימת הם פטורים מתשלום
דמי ביטוח לאומי - לא יהיו פטורים מתשלום דמי ביטוח בריאות.

מץ ירדן: לזה אני רוצה שיהיה סעיף נפרד.

היו"ר ח. גרוסמן: המשפטים יסקלו אם נחוץ סעיף נפרד או לא.

סעיף 48.א.

היו"ר ח. גרוסמן: אם מישהו חושב, שזה צריך להיות לא באישור ועדת
הכספים, אלא באישור ועדת השירותים, זה לא ענין
לויכות. הדבר היחיד, שהוא משמעותי מאד, זה סכום מקטימלי וסכום
מינימלי.

הישיבה ננעלה בשעה 14.00